

AVKJØRSEL

- retningslinjer i Vestvågøy kommune

BEGREPSFORKLARING

Med avkjørsel forstås vanligvis enhver tilknytning mellom privat eiendom og offentlig veg.

Som avkjørsel regnes også rene fotgjengertilknytninger.

Vestvågøy kommune
Prosjekt og infrastruktur

Innhold

Definisjon.....	2
Lovlig avkjørsel?	2
Endret bruk.....	2
Hva vurderes?.....	2
Målet	3
Planlegging	3
Overvann.	4
Sikt.	5
Siktkrav	5
Stoppsikt på eksisterende veg.....	6
Veglova	7
Plan- og bygningsloven.....	7
Geometrisk utforming / Bredder	7
Utvidet/endret bruk av eksisterende avkjørsel.....	8
Tilpassing til offentlig veg.....	8
Norm for vei-, vann og avløpsanlegg.....	8
Vedlikehold/snørydding	8
Ulovlig avkjørsel / mangler.....	9
Kildehenvisning:	9

Avkjørsler – Retningslinjer i Vestvågøy kommune

Definisjon

Det er tilknytningspunktet til den offentlige veien som regnes som avkjørselen. Ifølge kommentarutgaven til vegloven omfatter begrepet «avkjørsler» strengt tatt også gangadkomst, ettersom slik adkomst generer «myk» trafikk til og fra den offentlige veien, med den betydning det har for trafikksikkerheten.

Avkjørselstillatelsen gjelder kun selve tilknytningspunktet mellom offentlig vei og privat eiendom/vei. Det vil si at tillatelsen for eksempel ikke gir byggetillatelse for andre tiltak på eiendommen. Du kan heller ikke foreta inngrep som for eksempel graving på arealet fram til tilknytningspunktet på den offentlig veien.

Lovlig avkjørsel?

Eksisterende [avkjørsel](#) anses som lovlig avkjørsel i den utstrekning eier/bruker kan dokumentere tillatelse gitt av offentlig vegmyndighet, eller opparbeidet i henhold til regulerings- eller bebyggelsesplan.

Dessuten kan eksisterende avkjørsel ansees som lovlig i den utstrekning det kan dokumenteres at avkjørselen har vært anlagt og synlig brukt i lengre tid uten at vegmyndighetene har gjort innsigelser. Dersom avkjørselen har vært anlagt og synlig brukt sammenhengende i flere år, og eieren/ brukeren har vært i god tro, kan avkjørselen ansees som lovlig, men da på de samme vilkår som de ville fått om de hadde søkt og fått tillatelse.

Har eieren/brukeren ikke vært i god tro for eksempel anlagt avkjørselen etter å ha fått avslag på søknad, spiller det ingen rolle hvor lang tid avkjørselen har vært i bruk. Da er det ikke en lovlig avkjørsel.

Endret bruk

Avkjørselstillatelsen er alltid begrenset til kun å gjelde den bruk som framgår av tillatelsen. For eksempel i forbindelse med bolig, fabrikk, landbruk, forretningsvirksomhet m.v. jf. ordet "nyttast" i § 40 første og annet ledd. Tas avkjørselen i bruk til noe annet enn det tillatelsen gjelder, slik at bruken innebærer endret trafikk, er dette en ulovlig bruk. Skal det eksempelvis åpnes forretning eller fabrikk hvor det før eksisterte kun en tomt med boligavkjørsel, vil dette klart være endret bruk som eier/bruker må søke regionvegkontoret om tillatelse til. Det er viktig å merke seg at det også er endret bruk selv om trafikkmengden blir redusert.

Hva vurderes?

I Samferdselsdepartementets retningslinjer i kapittel 1, 2. ledd står følgende: "Dersom et avkjørsleløyve ikkje vil kome i strid med omsyn som gjeld vegen og ferdsla, herunder først og fremst trafikktryggleik og vegen sin transportfunksjon, skal løyve gjevast. Løyve til avkjørsle kan ikkje nektas på anna grunnlag enn det som har med desse omsyna."

Målet

Målet med avkjørselsvurderingen er å opprettholde et akseptabelt trafiksikkerhetsnivå på stedet, der en ikke bare skal vurdere selve avkjørselen, men avkjørselen sett i forhold til andre avkjørsler og hvilken økt aktivitet ytterligere utbygging på strekningen vil kunne medføre.

Planlegging

Etablering av avkjørsel kan ikke foretas uten skriftlig tillatelse fra Vestvågøy kommune.

Anlegg av avkjørsel må ikke foretas uten etter skriftlig tillatelse av vegmyndigheten.¹

Skal du benytte en privat vei eller felles avkjørsel fram til den offentlige veien må du selv avklare eiendomsforhold og få tillatelse.

Når du planlegger avkjørsel må du tenke på sikt, geometri, stigningsforhold, bredde, drenering og at det er nok plass til å snu på egen eiendom.

Avkjørselen må bygges slik at det er god oversikt i vegkrysset og slik at den fører til minst mulig ulempe for trafikken på den offentlige veg. Så vidt mulig skal avkjørselen legges vinkelrett på den offentlige veg.

Er avkjørselen til bruk for veg åpen for alminnelig ferdsel, får veglovens bestemmelser om fri sikt i vegkryss anvendelse (lovens § 29, fjerde ledd, § 30, § 31)²

Når det gjelder sikt må du for eksempel avklare med naboer om fjerning av naboens hekk dersom den vil hindre siktforholdene.

Fra og med 8 boenheter skal avkjørselen utføres som kryss.

Illustrasjon: Statens vegvesen.

Det må være nok plass til at du kan svinge inn og ut fra en avkjørsel, og slik at rygging ut på veien unngås.

Dersom avkjørselen er adkomst til garasje, forretning eller driftsbygning eller regelmessig nyttes til bilkjøring, må det utenfor vegområdet innrettes snuplass slik at rygging ut på vegen unngås.³

Overvann.

Illustrasjon: Statens vegvesen

Overvann fra kommunal vei inn på privat grunn skal ikke forkomme. Det er viktig at avkjørselen etableres så det ikke ledes overvann, søle, grus osv. fra eiendommen til veien, og motsatt.

Avkjørselen må ikke legges høyere enn vegkanten (kanten av den offentlige veg). På de første 2 meter fra vegkanten skal avkjørselen ha et jevnt fall på 5 cm. Under særs vanskelige forhold på fylling kan vegmyndigheten godta at lengden 2 meter fra vegkant innskrenkes til 1 meter og med jevnt fall på 3 cm.⁴

I veigrøft skal det legges min. Ø 300 PEH DV eller betong [stikkrenne](#). Større dimensjon kan være aktuelt avhengig av vannføring i veigrøft. Avkjørsler med tilhørende rør eller stikkrenner skal holdes ved like av grunneieren eller brukeren, uten omsyn til hvem som har bygd eller bekostet avkjørselen.

Fører avkjørselen over veggrøft, må det under avkjørselen legges rør (betong eller stål) med minimum 9" innvendig diameter. Vegmyndigheten kan bestemme at det i stedet for rør skal bygges stikkrenne av sten eller betong (eller med plate av betong eller stål på murede eller støpte vanger). Dersom ikke vegmyndigheten treffer annen bestemmelse, skal stikkrenne ha en innvendig bredde og høyde på minst 0,3 meter. Dersom vegmyndigheten finner det nødvendig, kan den gi spesiell anvisning på hvordan stikkrenne skal fundamenteres. Rør eller stikkrenne legges slik at veggrøften ikke skades og at grøftevannet får fritt avløp.⁵

Er avkjørsle bygd og halden ved like i samsvar med fastsette reglar, syter vegstyremakta for at vasslaup under avkjørsla blir halde ope.⁶

Dersom det ved avkjørselen med tilhørende rør eller stikkrenner oppstår mangler som ikke rettes innen en frist som vegholder fastsetter, kan vegholder la avkjørselen avbryte eller sperre eller la manglene utbedres for vedkommendes regning. Det samme gjelder om innretninger eller vekster som nevnt under punkt 4, ikke blir fjernet etter pålegg fra vegholder (kommunen).

Sikt.

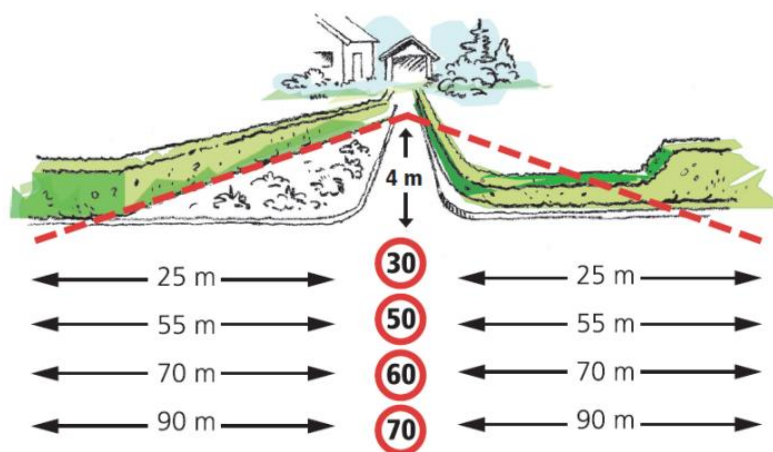
Illustrasjon: Statens vegvesen.

Det må være god sikt både i avkjørselen og for trafikk langs veien.

Vegmyndigheten kan kreve at innretninger og vekster som hindrer sikten i vegkrysset blir fjernet uten vederlag i samsvar med pkt. 4, annet avsnitt. I tillegg til reglene i punktene 9-11 gjelder ellers for eldre avkjørsler fortsatt de øvrige vilkår som måtte være satt for tillatelsen.

Etter vegmyndighetens bestemmelse i det enkelte tilfelle på grunnlag av fastsatte vilkår for avkjørselstillatelse eller på grunnlag av veglovens § 41, kan også reglene i punktene 3-6 helt eller delvis gjøres gjeldende for eldre avkjørsler.⁷

Siktkrav

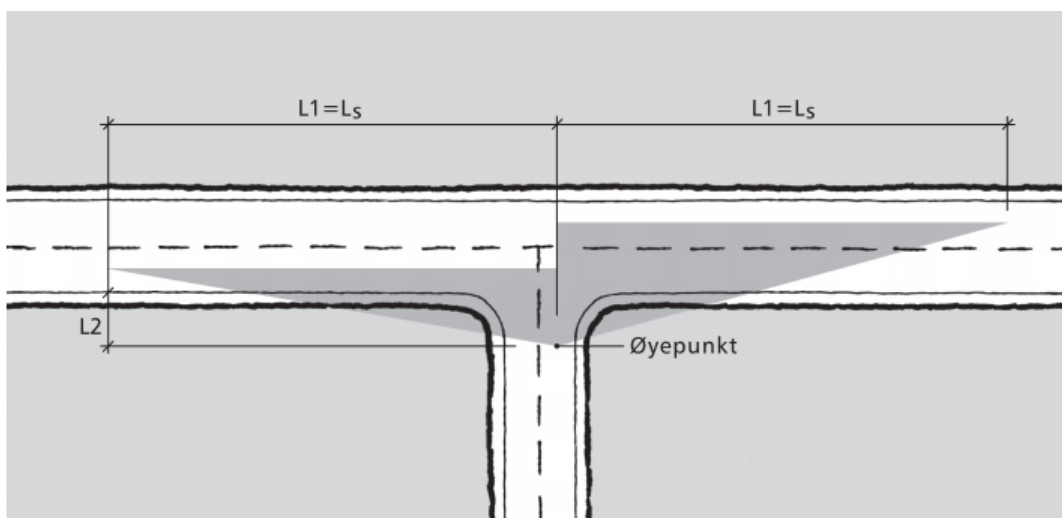
Hvis avkjørselen din munner ut i bilveg

Høyde på hekk og gjerde må ikke overstige 50 cm over gateplan. Hekk og gjerde kan også flyttes utenfor frisiktsonen, merket med rød stiplet strek. Det må være 4 meter fri sikt i avkjørsel. Det betyr at når du står 4 meter inn i avkjørselen din skal du kunne se bilvegen 25, 55, 70 eller 90 meter i hver retning, avhengig av fartsgrensen (se figuren ved siden av).

Illustrasjon: Statens vegvesen.

[Håndbok N100](#), Veg- og gateutforming sier følgende om avkjørsler:

Siktkrav i avkjørsler defineres med sikltrekanter. Disse bestemmes ut fra stoppsikt (L_s). Innen sikltrekanter skal eventuelle sikthindringer ikke være høyere enn 0,5 m over primærvegens kjørebanelnivå. I tillegg kontrolleres det at planet mellom øyepunkt i avkjørselen og kjørebanelnivå i primærvegen, er fritt for sikthindringer. Objekthøyden settes lik 0,25 m. Enkeltstående trær, stolper og liknende som ikke er sikthindrende, kan stå i sikltrekanter. Sikt i avkjørsler bør sikres i henhold til Figur 3.29 og Tabell 3.7

Figur 3.29: Siktkrav i avkjørsler

Tabell 3.7: Siktkrav i avkjørsler, L_2 [m]

Trafikk i avkjørsel	Fartsgrense [km/t]			
	30 og 40	50 og 60	70 og 80	90
ÅDT < 50	3	4	4	6
ÅDT > 50	4	6	6	8

Stoppsikt på eksisterende veg

Ved bygging eller utbedring av enkeltavkjørsel på eksisterende veg gjelder kravene til utforming som gitt foran med unntak av siktkravene. Her legges stoppsikt gitt i tabell Tabell 3.8 til grunn

Tabell 3.8: Stoppsikt L_s for avkjørsler på eksisterende vegger [m]

Vegtype	Fartsgrense [km/t]						
	30	40	50	60	70	80	90
H-veger	-	-	55	70	90	115	175
H _s -/Sa-/A-veger	20	30	45	60	80	100	-

Veglova

Av veglovens § 40 framgår det følgende:

«Avkjørsle frå offentleg veg må berre byggast eller nyttast etter reguleringsplan eller arealdel av kommuneplan etter plan- og bygningsloven.

Ligg det ikkje føre nokon reguleringsplan som nemnd, eller planen ikkje omfattar avkjørsle må avkjørsle frå riksveg eller fylkesveg ikkje byggast eller nyttast utan løyve frå regionvegkontoret og avkjørsle frå kommunal veg ikkje byggast eller nyttast utan løyve frå kommunen.

Regionvegkontoret kan krevje at avkjørsle frå riksveg eller fylkesveg skal byggast etter ein plan det godkjenner. Kommunen kan krevje at avkjørsle frå kommunal veg skal byggast etter ein plan den godkjenner. Er arbeidet med avkjørsle ikkje sett i gang innan 3 år etter at løyve er gitt, fell løyvet bort.»

Avkjørsler skal som hovedregel fastlegges i reguleringsplan, jf. første ledd. Dersom avkjørsler fra kommunal vei ikke er regulert, kan avkjørsel fra kommunal veg ikke opparbeides eller benyttes uten tillatelse fra kommunen, jf. andre ledd. Det gjelder også endring av bruk.

Med andre ord kan veimyndigheten gi avkjørselstillatelse dersom reguleringsplanen ikke regulerer forholdet.

Plan- og bygningsloven

Av Plan- og bygningslovens § 27-4 framgår det følgende:

«Før opprettelse eller endring av eiendom til bebyggelse eller oppføring av bygning blir godkjent, skal byggetomta enten være sikret lovlig atkomst til veg som er åpen for alminnelig ferdsel eller ved tinglyst dokument eller på annen måte være sikret vegforbindelse som kommunen godtar som tilfredsstillende. Avkjørsel fra offentlig veg må være godkjent av vedkommende vegmyndighet, jf. veglova §§ 40 til 43.»

Byggesak har et samordningsansvar, og skal sørge for at nødvendig tillatelse til avkjørsel er på plass før byggetillatelse gis.

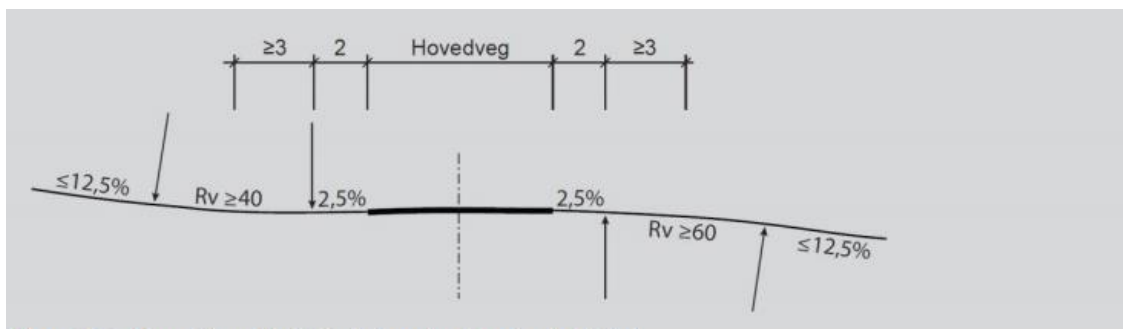
Geometrisk utforming / Bredde

Avkjørselen må ikke legges høyere enn vegkanten (kanten av den offentlige veg). På de første 2 m fra vegkanten, bør avkjørselen ha et jevnt fall fra vegkant på 1:40 (2,5 %). På de neste 3 m bør avkjørselen ha en naturlig overgangskurve til avkjørselens videre forløp. På de nærmeste 50 m fra vegen bør avkjørselen ha fall eller stigning på maksimalt 1: 8 (12,5 %), se Figur D.23.

Avkjørselen utformes normalt for personbil, og det tillates en maksimal bredde på **4 meter**. I industriområder og næringsseidommer vurderes økt bredde ved spesielle tekniske behov. Det tillates normalt bare en avkjørsel per eiendom.

Utvidet/endret bruk av eksisterende avkjørsel

Ved søknad om utvidet eller endret bruk av eksisterende avkjørsel kommer denne veilederen til anvendelse, og avkjørsel må utformes i henhold til spesifikasjoner beskrevet her.

Figur D.23: Krav til vertikal linjeføring i avkjørsler (mål i m)

For avkjørsler med ÅDT > 50 eller med stor andel lastebiler og vogntog, og ÅDT på primærvegen < 2 000, bør hjørneavrundingen utføres som en enkel sirkelkurve med radius $R = 9$ m. Disse avkjørslene bør bygges med samme krav til vertikal linjeføring som kryss (se kapittel 3.1). Avkjørsler med ÅDT > 50 og ÅDT på primærvegen er > 2 000 bør utformes som kryss. I tettbygd strøk der primærvegen har kantstein, føres kantsteinen senket gjennom avkjørselen for å tydeliggjøre vikepliktsforholdene.

Tilpassing til offentlig veg

Hvis vegbanen som følge av [utbedringsarbeider](#) (eks. asfaltarbeider) blir hevet eller senket, må eieren/brukeren selv ordne den nødvendige tilkopling til vegbanen etter kommunens anvisning. Mulig annen ulempe for avkjørselen ved kommunens vedlikeholds- eller utbedringsarbeider er kommunen uvedkommende.

Norm for vei-, vann og avløpsanlegg

Vestvågøy kommune slår også fast i «[Norm for veg-, vann- og avløpsanlegg](#)» i 3.1.13 Private avkjørsler fast at:

- Utformingen av private avkjørsler kommer frem av standardklassen for den enkelte vei jfr. [Håndbok N100](#).

Vedlikehold/snørydding

Eier av avkjørsel har ansvar for å vedlikeholde sin egen avkjørsel. Dette gjelder også rydding av brøyteskjæring og vedlikehold av stikkrenne. Det at snø kommer inn på eiendom som følge av brøyting av offentlig vei/veiområde, er som klar hovedregel innenfor tålegrensen etter nabolovens bestemmelser, med mindre brøytingen foregår på en uforsvarlig og etter omstendighetene lite hensynsfull måte.

Avkjørsler med tilhørende rør eller stikkrenner skal holdes ved like av grunneieren eller brukeren, uten omsyn til hvem som har bygd eller bekostet avkjørselen.⁸

Eigaren eller brukaren av eigedomen er ansvarlig for vedlikehald av avkjørsle til eigedomen.⁹

Ulovlig avkjørsel / mangler

Dersom det ved avkjørselen med tilhørende rør eller stikkrenner oppstår mangler som ikke rettes innen en frist som vegmyndigheten fastsetter, kan vegmyndigheten la avkjørselen avbryte eller sperre eller la manglene utbedres for vedkommendes regning. Det samme gjelder om innretninger eller vekster som nevnt under punkt 4, ikke blir fjernet etter pålegg fra vegmyndigheten.¹⁰

Vegmyndigheten kan kreve at innretninger og vekster som hindrer sikten i vegkrysset blir fjernet uten vederlag i samsvar med pkt. 4, annet avsnitt. I tillegg til reglene i punktene 9-11 gjelder ellers for eldre avkjørsler fortsatt de øvrige vilkår som måtte være satt for tillatelsen. Etter vegmyndighetens bestemmelse i det enkelte tilfelle på grunnlag av fastsatte vilkår for avkjørselstillatelse eller på grunnlag av veglovens § 41, kan også reglene i punktene 3-6 helt eller delvis gjøres gjeldende for eldre avkjørsler.¹¹

Blir avkjørsle bygd eller nytta i strid med det som er fastsatt i eller med heimel i denne lova, kan vegstyremakta gi påbod om at avkjørsla skal stengast, endrast eller flyttast på den ansvarlige sin kostnad.¹²

Kildehenvisning:

¹ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 1.

² Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 4.

³ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 6.

⁴ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 3.

⁵ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 5.

⁶ Veglova §43

⁷ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 12.

⁸ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 9.

⁹ Veglova §43

¹⁰ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 12

¹¹ Forskrift om alminnelige regler om bygging og vedlikehold av avkjørsler fra offentlig veg 11

¹² Veglova §42